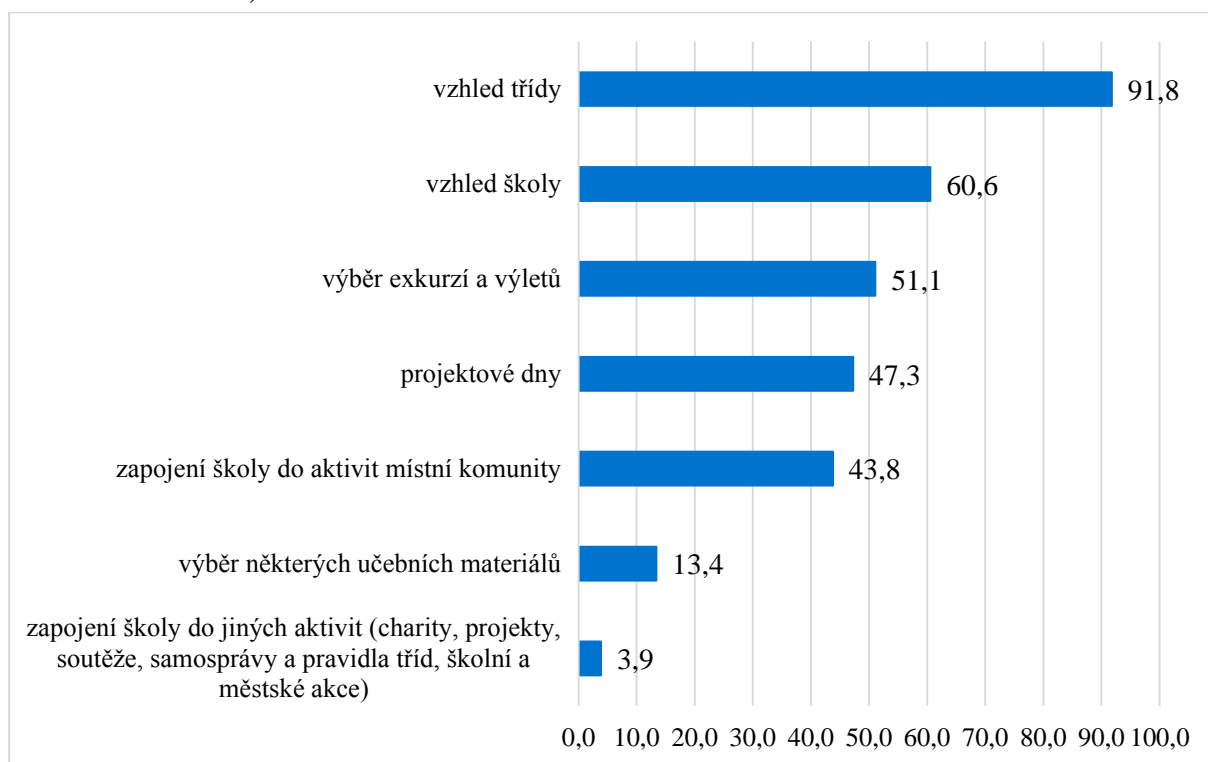

3.4 Participace žáků základních škol na rozhodování o některých aspektech školního prostředí a činnosti

Důležitou součástí občanského vzdělávání, v rámci které mají žáci jedinečnou příležitost k osvojování občanských dovedností, je jejich spoluúčast na činnosti školy. Nad rámec standardní výuky občanského vzdělávání umožňovala více než čtvrtina ředitelů ZŠ schvalování některých rozhodnutí učitelů a vedení školy pomocí žákovského parlamentu, který však byl častěji zastoupen jen v plně organizovaných ZŠ (45,3 %). Některé další základní školy (4,3 %) umožnily obdobné žákovské aktivity např. v podobě žákovské třídní samosprávy nebo žákovské rady. Pouhá 2 % ZŠ pořádala ankety mezi žáky a besedy se zástupci žáků, nebo jejich žáci formulovali a podepisovali petice týkající se některého aspektu života a chodu školy. Do projektu *Ekoškola*³ (*Ekohlídky*⁴), který podporuje občanskou angažovanost žáků v oblasti ochrany životního prostředí, se zapojila 1,2 % ZŠ. Další formy participace žáků uvádí graf č. 12.

Graf č. 12 Participace žáků ZŠ na rozhodování o uvedených aspektech chodu škol (podíl ZŠ v %)

Ve více než třech pětinach navštívených ZŠ se žáci podle učitelů občanského vzdělávání efektivně podílí na chodu školy. Jako velmi efektivní, tzn. přínosné pro chod školy i pro rozvoj občanského uvědomění žáků, však takovou participaci hodnotili jen v přibližně desetíně oslovených základních škol. Školní parlamenty a obdobné orgány jsou sice v mnoha školách formálně ustanoveny, míra jejich participace na chodu školy však nemá všude stejnou úroveň. Přitom právě podněty žáků k organizaci školních akcí, k prostředí školy a dalším aspektům života školy mohou být cenným přínosem ke všeobecné spokojenosti a mohou výrazně posilovat sounáležitost žáků se školou.

³ Program *Ekoškola* je mezinárodní vzdělávací program, jehož hlavním cílem je, aby žáci snižovali ekologický dopad školy a svého jednání na životní prostředí a zlepšili prostředí ve škole a jejím okolí.

⁴ Úkolem *Ekohlídek*, které se sdružují do *Ekotýmů*, je pozorovat a zapisovat efekty ekologických opatření ZŠ, které se zapojily do projektu *Ekoškola*, a ústně při setkáních nebo písemně na nástěnkách o nich informovat své spolužáky a učitele.